

II. Quod filii & nepotes ejus qui de hæresi inquisitus & absolutus fuit, ad officia & beneficia admitti possint.

Concordas Const. 12. Alex. IV. Quod super, §. 12.

Edita An. D. 1286. HONORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilecto filio Fratri Galgano de Eugubio, Ordinis Fratrum Minorum Inquisitori hereticae pravitate in Ducatu Spoletano, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Romani Pst. frequenter Inquisitoribus commissunt hereticos & fautores eorumque filios & nepotes beneficiis & officiis privari. & Alex. IV. declaravit id intelligi de filiis & nepotibus non coarctatum. in eius bulla est. in rub.

Exhibita nobis dilecti filii Archionis militis nati quondam Philippi dicti Palmerii militis Spoletani petitio continebat, quod olim significantibus fel. rec. Alexandro Papæ prædecessori nostro Inquisitoribus pravitate hereticae per Italiam deputatis, quod frequenter à Sede Apostolica committebatur eisdem, ut tam hereticos, credentes, fautores, & receptatores hereticorum, quam ipsorum filios & nepotes privandi dignitatibus, personatibus, & officiis publicis, & beneficiis ecclesiasticis, de diocæsanorum, vel eis absentibus vicariorum suorum consilio haberet liberam potestatem: & qualiter hoc deberet intelligi postulantis declarari, præfatus prædecessor eisdem Inquisitoribus per suas duxit literas respondendum, quod de filiis & nepotibus illorum hereticorum, credentium, & aliorum hujusmodi, qui modo tales esse probantur, intelligendum esse videbatur, non autem illorum quos emendatos esse constaret, ac pro culpa hujusmodi ad mandatum Ecclesiæ penitentiam recepisse, quam ipsi vel jam perfecerant, vel humiliter prosecutioni ejus instarent, vel parati fuerant dum viverent, ad recipiendum eandem.

Quidam Philippus inquisitus & absolutus fuit, & tamen Communitas Spoletana noluit eum admittere ad officia Archionum eius filium, neque ipsius natos.

§. 2. Verum licet Inquisitor pravitate hujusmodi, tunc in partibus illis per Sedem Apostolicam deputatus memoratum Philippum, qui sibi confessus extitit, quod cuidam heretico reverentiam fecerat, quædam contra fidem proferendo Catholicam, privaverit bonis suis, ac idem Philippus injunctam sibi propter hoc ab eodẽ Inquisitore penitentiam perfecerit reverenter, ac tandem sicut verè Catholicus, receptis ecclesiasticis sacramentis viam fuerit universæ carnis ingressus, & ab Inquisitore præfato etiam absolutus, tamen Potestas, Consilium & Commune Spoletanum dictum Archionum ejusque filios occasione præmissorum, ad officia civitatis Spoletanæ pro sua reculant admittere voluntate. Quare prælibatus Archionus nobis humiliter supplicavit, ut nos misericorditer attendentes, quod idem Philippus, sicut præmittitur, tanquam verè Catholicus & fidelis Ecclesiæ Romanæ decessit, eundem Archionum & filios ejus discernimus, juxta præmissum ejusdem prædecessoris responsum in aliquo puniri occasione hujusmodi non debere: sed eos ad omnia secularia officia, & beneficia ecclesiastica, & dignitates, ac ad omnes ordines, impedimento hujusmodi non obstant, potius admittendos.

Hic tamen Pont. jubet eos admitti, confiso esse fideles.

§. 3. Quia igitur de facto hujusmodi & ejus circumstantiis habere poteris notitiam pleniorẽ, Nos gerentes de circumspectione tua fiduciam in Domino specialem, præsentium tibi auctoritate committimus & mandamus, ut si diligenti inquisitione præmissa prædicta inveneris veritate fulciri, & tibi etiam constiterit, quod præfati Archionus & filii non sint de heretica pravitate suspecti & in fidelitate ac devotione Ecclesiæ supradictæ persistant (super quibus omnibus tuam intendimus conscientiam onerare) auctoritate nostra denunties, & declares, quod propter præmissa, vel eorum occasione nihil eis possit objici, vel opponi, quin ad omnia secularia officia, & beneficia ecclesiastica, etiam dignitates existant, illis non obstantibus assumi liberè valeant: & hi qui liberati esse noscuntur, ad omnes ordines promoveri, prout secundum Deum, & honorem Catholicæ fidei videris expedire. Quicquid autem super his inveneris, & duxeris faciendum, nobis per tuas patentes literas hanc seriem continentes fideliter studeas intimare.

D. F. A. 1. die 27. Novemb. 1286.

Dat. Romæ, apud S. Sabinam, 5. Kalendas Decembris, Pontificatus nostri Anno secundo.

Nicolaus IV. Afulanus, humili genere in Picentibus ortus, Fr. Hieronymus Afulanus antea dictus, Episcopus Prænestinus. Creatus 8. Kal. Martii, Anno domini 1288. Coronatus 6. Kal. Martii, eodem anno. Sedit annos 4. mensem unum, dies quatuordecim. Creavit Cardinales 8. Obiit Romæ pridie Nonas Aprilis 1292. & in Ecclesia S. Mariæ Majoris sepultus. Vacavit Romana Sedes annos duos, menses tres dies duos.

Quod Christiani ad Iudzorum ritum transeuntes, ipsique Iudæi ad Christianam fidem conversi, ad illum redeuntes, ab Inquisitoribus uti heretici, eorumque auxiliares puniantur: Iudæi verò Christianos ad eorum ritum trahentes pœna debita compescantur.

Eiusdem argumenti constitutiones ediderunt Clemens IV. Const. 13. & Const. 14. Greg. X. hic sup. Const. 3. Turbato, quas declaravit Bonifac. VIII. in cap. Contra, de heret. in 6. Prout etiam similem legem statuit contra hujusmodi Christianos, & Saracenos Gregorius X. in eius const. 2. Admodum.

NICOLAUS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Fratribus Predicatorum, & Minorum Ordinum, Inquisitoribus hereticae pravitate, auctoritate Sedis Apostolicæ deputatis, & in posterum deputandis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Edita 1288.

URBATO corde audivimus, & narramus, quod non solum quidam de Judaicæ cæcitate errore ad lumen fidei Christianæ conversi, ad priorem reversi esse perfidiam dignoscuntur; verum etiam quamplurimi Christiani, veritatem Catholicæ fidei abnegantes, se damnabiliter ad ritum Iudaicum transtulerunt, quod tanto magis reprobum fore cognoscitur, quanto ex hoc CHRISTI nomen sanctissimum, quadam familiari hostilitate securius blasphematur.

Sanctis Christianis

§. 1. Cum autem huic pesti damnabili, congruis & fe- tinis deceat, remediis obviare, universitati vestræ per Apostolica

NICOLAVS QVARTVS.

Apostolica scripta mandamus, quatenus infra terminos vobis ad inquirendum contra haereticos auctoritate...

De forma recipiendi volentes intrare Ordinem. Cap. I I.

Cum autem Fratritatem huiusmodi quis intrare voluerit, Ministri ad receptionem talium deputati...

Receptione ad probationem & professionem, ac stabilitate in Ordine.

§. 2. Judaeis autem, qui Christianos utriusque sexus ad eorum ritum execrabilem induxerint...

D. N. Romae * Nonis Septemb. Pontificatus nostri anno primo.

II. Approbatio Tertiae Regulae Fratrum & Sororum Tertii Ordinis a B. Francisco instituta...

Quoad istos Tertiarios, nonnullas vidi Pontificias constitutiones quas praetermissi, quia ea ascenditur...

Huic Regulae addixerunt se etiam alii, qui regularem vitam ducebant, ideo eam pro his Regularibus reformavit...

De forma habitus, & qualitate indumentorum. Cap. III.

Fratres insuper ipsius fraternitatis, de humili panno in pretio, & colore, non prorsus albo vel nigro...

Habitu & indumentis Fratrum & Sororum.

NICOLAVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Fratribus, & Sacerdotibus...

Supra montem Catholicae fidei, quam populis gentium, qui ambulabant in tenebris, discipulorum Christi...

Quod non vadant ad inhonesta convivia, & Spectacula, & quod histrionibus non donent. Cap. IV.

Sit eis ad honesta convivia, vel Spectacula, sive curias, seu choreas, accessus penitus interdictus.

Spectaculis & conviviis vitandis.

De modo examinandi volentes intrare Ordinem. Cap. I.

Nos igitur Ordinem ipsum opportunis favoribus prosequentes, ad ejus augmentum benignius intendentes...

De abstinentia, & jejunio. Cap. V.

Ab esu carnum secunda, quarta, & sexta feria, dieque Sabbati abstineant universi, nisi aliud infirmitatis...

Jejunio.

& infirmis. § Sit sanis cibus moderatus, & potus, cum textus Evangelicus habeat, Attendite ne corda vestra crapula & ebrietate graventur. Prandium autem, vel cœna, nisi præmissa semel dominica oratione, non sumatur, post sumptionem cuiuslibet cum Deo gratias, iteranda, quod si omitti contigerit, dicatur tribus vicibus, Pater noster. Qualibet verò sexta feria totius anni jejunium celebretur, nisi forte infirmitatis vel alia causa legitima excusetur, nisi Festum Natalis Domini feria ipsa occurreret observandum. Sed à festo omnium Sanctorum usque ad Pascha, quarta, & sexta feria jejunabunt. Alia quæ ab Ecclesia sunt statuta, vel Ordinariis ex causa communiter indicta, jejunia nihilominus servaturi. In Quadragesima verò B. Martini, usque ad diem Nativitatis Domini, & à Dominica Quinquagesimæ usque ad Pascha, diebus singulis (exceptis Dominicis) jejunare procurent, nisi aliud fortasse infirmitas, vel necessitas alia suaderet. Sorores gravidæ usque ad suæ purificationis diem ab exercitatione qualibet corporali (orationibus duntaxat exceptis) poterunt, si voluerint, abstinere. § Laborantes autem (propter fatigationis afficientis instantiam) à Dominicæ Resurrectionis festo usque ad festivitatem B. Francisci prædicti, ter in die qua exercitio laboris incumbent, licitè sumere cibum possunt. Cum verò illos contigerit aliorum imminere laboribus, de cunctis apposis, die quolibet sumere licebit eisdem, nisi sexta feria, vel dies sit alia, in qua generaliter ab Ecclesia jejunium nescitur institutum.

Quoties debeat confiteri per annum, & sumere Corpus Christi. Cap. VI.

Confessione
& communione.

Singuli autem Fratrum, & Sororum ipsarum, ter in anno, videlicet in Natali Domini, in Resurrectione ipsius, & Pentecostes festivitibus peccata propria confiteri, & Eucharistiam devote suscipere non postponant, reconciliando se proximis, & restituendo etiam aliena.

Quod non ferant arma impugnationis. Cap. VII.

Armarum delatione.

Impugnationis arma secum Fratres non deferant, nisi pro defensione Romanæ Ecclesiæ, Christianæ Fidei, vel etiam terræ ipsorum, aut de ipsorum licentia Ministrorum.

De dicendis horis Canonicis. Cap. VIII.

Horarum recitatione, & aliis orationibus.

Dicant universi quotidie septem horas Canonicas, videlicet, Matutinum, Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Vesperas, & Completorium. Clerici, videlicet scientes psalterium, pro Prima, Deus in nomine tuo, Beati immaculati, usque ad Legem pone, ac alios Horarum Psalmos, juxta Clericorum ordinem, cum Gloria Patri, dicant. § Cum verò ad Ecclesiam non accedent, pro Matutino Psalmos dicere studeant, quos dicunt Clerici, vel Ecclesia Cathedralis, vel saltem ut illiterati alii, pro Matutino duodecim, & pro alia qualibet hora septem vicibus Pater noster, cum Gloria Patri, dicere non omitant. In quibus, videlicet Primæ ac Completorii horis, minus symbolum, & Miserere mei Deus, adjiciant qui noverunt. Sed si Horis non dixerint constitutis, dicant tribus vicibus Pater noster. § Infirmi autem Horas hujusmodi non teneantur dicere, nisi velint. § In Quadragesima verò S. Martini, & etiam in majoribus Ecclesiis, in quarum parochiis habitant, matutinalibus Horis personaliter adire procurent, nisi causa rationabili excusetur.

Quod omnes qui de iure possunt, faciant testamentum. Cap. IX.

Testamentis.

Omnes præterea, quibus de jure facultas assuevit, condant, seu faciant testamentum, & de bonis suis infra tres menses post eorum ingressum immediatè sequentes, ordinent & disponant, ne quinquam illorum contingat decedere intestatum.

De pace reformanda inter Fratres, & alios extraneos. Cap. X.

De pace verò inter Fratres & Sorores, aut etiam exteros in discordia positos facienda, sicut Ministris videbitur ita fiat, adhibito (si facultas affuerit) Episcopi Diocesani consilio in hac parte.

Quando molestantur contra ius, aut eorum privilegia. Cap. XI.

Si verò Fratres, vel Sorores contra jus, vel eorum privilegia per Potestates, seu Rectores locorum, ubi domicilium obtinent, vexationibus impetantur, Ministri loci ad Episcopos, & alios locorum Ordinarios studeant habere recursum, juxta consilium & ordinationem ipsorum in talibus processuri.

Quod caveant, in quantum possunt, à iuramentis solemnibus. Cap. XII.

A iuramentis autem solemnibus omnes abstineant, nisi necessitate cogente in casibus per indulgentiâ Apostolicæ Sedis exceptis, videlicet pro pace, fide, calumnia, & testimonio perhibendo, ac etiam in contractu emptionis, venditionis, & donationis, ubi videbitur expedire. § In communi quoque loquela vitent, prout poterunt, iuramenta. § Et qui die aliqua, minus cautè juraverint lapsu linguæ (prout contingere in multiloquio convenit) die ipso in sero, cum debet recogitare quid fecerit, dicat tribus vicibus orationem Dominicam, propter incautè facta hujusmodi iuramenta. Memor autem sit quilibet, ut ad divina obsequia familiam propriam exhortetur.

De audienda Missa & Congregatione faciendâ. Cap. XIII.

Universi sani Fratres & Sorores cujuscumque Civitatis, aut loci, diebus singulis (si commodè poterunt) Missæ officium audiant, Et mense quolibet ad Ecclesiam, sive loca, ad quam, vel ad quæ Ministri curaverint intimare, conveniant, Missarum solemnia inibi audituri. § Unusquisque autem usualis monetæ denarij Missario tribuat, qui pecuniam hujusmodi colligat, & eam de consilio Ministrorum inter Fratres, & Sorores paupertate gravatos, & præcipuè infirmos, ac eos, qui funeri carere dignoscuntur exequiis, & deinde inter pauperes alios dividant congruenter. § Offerant insuper de ipsa pecunia, Ecclesiæ memoratæ. Tuncque (si commodè poterunt) viri religiosum, & in verbo Dei competenter instructum habere procurent, qui eos ad poenitentiam, & misericordiæ opera exercenda hortetur solite, moneat, & inducat. § Studeat quilibet, dum Missæ celebratur officium, & prædicationis verbum proponitur, servare silentium: orationi, & officio sit intentus, nisi cum communis utilitas fraternitatis impediatur.

De fratribus infirmis, & defunctis. Cap. XIV.

Cum autem quemquam ex fratribus infirmari contigerit, Ministri, per se vel per alium, seu alios (si hoc eis infirmus fecerit intimari) semel in hebdomada visitare teneantur ægrotum, ipsum sollicitè ad recipiendum poenitentiam (prout melius, & efficacius expedire putaverint) inducentes, necessaria illi de bonis communibus ministrando. § Et si præfatus infirmus de præsentis lucè migraverit, Fratribus & Sororibus tunc in Civitate, vel loco, ubi eum contigerit mori, præsentibus nuntietur, ut defuncti exequiis procurent personaliter interesse. A quibus donec Missarum fuerint celebrata solemnia, & corpus tumulo conditum, non recedant. § Hoc quoque circa Sorores infirmas, & decedentes volumus observari. § Præterea intra octo dies post ipsius sepulchrum immediate sequentes, quilibet Fratrum & Sororum ipsarum dicat pro anima ejus, Sacerdos videlicet, Missam unam; sciens Psalterium 90. Psalmos, & illiterati eorundem

totidem Pater noster, & in fine cuiuslibet Requiem æternam; adjiciant. Et post hæc, infra annum, pro Fratrum & Sororum, tam vivorum, quam defunctorum salute, tres Missas faciant celebrari. Qui verò psalterium sciverint, illud dicant, & cæteri orationem Dominicam centies dicere non omittant, Requiem æternam in fine cuiuslibet addituri.

De Ministris. Cap. XV.

Ministeria quoque, ac alia officia, quæ præsentis formulæ series exprimit, imposita sibi quisque devotè suscipiat, curetque fideliter exercere. Officium autem cuiuslibet certi temporis spatio limitetur. Nullus Minister instituetur ad vitam; sed ejus ministerium certum tempus comprehendat.

De visitatione, & correctione delinquentium. Cap. XVI.

Ad hæc, Ministri, & Fratres, ac Sorores Civitatis, & loci cuiuslibet, ad visitationem communem in aliquo loco Religioso, vel Ecclesia, ubi locum hujusmodi contigerit deesse, conveniant, & Visitatorem habeant Sacerdotem, qui alicujus approbatæ Religionis existat, quique illis de commissis excessibus, injungat pœnitentiam salutarem. Ne quisvis alius possit eis hujusmodi visitationis Officium exhibere. ¶ Quia verò præsens vivendi forma, institutionem à B. Francisco prælibato suscepit, consulimus ut Visitatores, & informatores, de Fratrum Minorum Ordine assumantur, quos Custodes, vel Guardiani ejusdem Ordinis, cum super hoc requisiti fuerint, duxerint assignandos. Nolumus tamen Congregationem hujusmodi à Laico visitari. Hujusmodi autem visitationis Officium semel exerceatur in anno, nisi necessitate aliqua suadente fuerit pluries faciendum. ¶ In corrigibiles verò, ac inobedientes, monitio trina præveniat. Qui si se corrigere non curaverint, de ipsius Congregationis consortio expellantur omnino, de consilio discretorum.

De vitandis litigiis inter se, & cum aliis. Cap. XVII.

Vitent insuper Fratres & Sorores (juxta posse) litigia inter se, illa (si suscitari contigerit) sollicitè dirimendo, alioquin de jure coram illo respondeant, apud quem potestas residet judicandi.

Qualiter, & per quos in abstinentiis possit dispensari. Cap. XVIII.

Ordinarii autem locorum, vel Visitator, cum Fratribus, & Sororibus universis, in abstinentiis, jejuniis, & austeritatibus aliis, ex causa legitima (cum expedire viderint) poterunt dispensare.

Quod Ministri eorum manifestas culpas denuntient Visitatori. Cap. XIX.

Ministri verò manifestas Fratrum & Sororum culpas Visitatori denuntient puniendas. ¶ Et si quisque incorrigibilis fuerit, post trinæ admonitionis instantiam, à Ministris (de discretorum Fratrum aliquorum consilio) Visitatori nuntietur eidem, de fraternitatis consortio abjiciendus ab ipso, & in Congregatione postmodum publicandus.

Qualiter in prædictis nemo obligatur ad culpam mortalem. Cap. XX.

Cæterum in præmissis omnibus, ad quæ Fratres vestri Ordinis non ex divinis præceptis vel statutis tenentur Ecclesiæ, nullum ipsorum ad mortalem culpam volumus obligari, sed impositam sibi pœnitentiam, pro transgressione excessu, prompta humilitate recipiat, & efficaciter studeat adimplere.

§.2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu

temerario contraire. Si quis autè hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Reate, 16. Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno secundo.

Dat. P. A. L. die 17. Aug.

Declarationes Reformationis Greg. IX. Monachorum Congreg. Cluniacensis, ordinis S. Benedicti.

Hujus Greg. constit. est num. 5. sup. ubi notavi.

NICOLAUS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbati Cluniac. ejusque Coabbatibus, Prioribus, & Conventibus universis Cluniacensis Ordinis: Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita A.D. 1289.

Regis pacifici pacis opera diligentis gerentes (licet immeriti) vices in terris, pacis bonum & concordie stabilis unitatem cunctis fidei orthodoxæ cultoribus, sed potissimè regularis observantia vinculo alligatis, ferventibus votis appetimus, & sollicitis studiis procuramus; ut divinarum cultui, cui salubris illos dedicavit intentio, libèrius & commodius immorentur. Quamobrem vigiles reddimur, & propensius affectamus, ut inter vos divinis obsequiis regulariter deputatos, tranquilla pax vigeat, fraterna charitas ferveat, animorum identitas perseveret.

Exordium.

§.1. Sanè felicitis recordationis Gregorius Papa noster, prædecessor noster, ad vestrum & Monasterii vestri statum prosperum & tranquillum intendens, nonnulla pro reformatione Cluniacensis Ordinis duxit dum viveret, auctoritate Apostolica statuenda, quæ districtè ac inviolabiliter observari præcepit in Ordine supradicto.

Greg. IX. statuta ad reformationem Ordinis in sua constit. 5. Beati.

§.2. Nos autem diligentius attendentes, quod aliquotum ex statutis hujusmodi, quæ nobis non modicum difficultia videbantur, non poterat observatio efficax provenire, circa illa prout expedire cognovimus, duximus providendum. Et volentes ipsius prædecessoris vestigia imitari, auctoritate Apostolica duximus statuendum, ut statuta ipsa juxta moderationem nostram, prout notatur inferius, in eodem Ordine perpetuis futuris temporibus observentur.

Hic Pont. ad declaras, ut sequitur.

§.3. In primis itaque statuimus, ut omnes Abbates, & Priores Cluniac. Ordinis, immediatè Monasterio Cluniac. subjecti, in regno Franciæ constituti annis singulis, existentes autem in Anglia, Hispania, Alemania & Lombardia, de biennio in biennium conveniant ad Capitulum generale, ubi sine personarum acceptione, secundum Deum, & B. Benedicti regulam, & Cluniac. Ordinis instituta, delinquentium corrigantur excessus, & de salute animarum, & conservatione Ordinis ac domorum indemnitate tractetur, & statuatur quod fuerit regulariter statuendum. Nec in hoc Priores & Camerarii invicem sibi parcant, sed unusquisque quæ viderit in Ordine corrigenda, in personis vel rebus, quæ per Visitatores non fuerint correctæ, coram Definitoribus annis singulis in publico vel privatim in charitate proponat. Et hoc idem Visitatores coram Definitoribus facere teneantur, & correctus hoc molestè non ferat, sed correctionem accipiat patienter. Hoc autem Capitulum, in quo volumus ut nullæ fiant exactiones ab aliquo, nulla dentur munera vel recipiantur, seu etiam promittantur, sed omnia in sinceritate procedant, modò qui sequitur celebretur, & in eo Definidores de Abbatibus & Prioribus Cluniacensis Ordinis eligantur. Ad quod quidem Capitulum Abbates & Priores præfati, modo prædicto per obedientiam venire teneantur (causa duntaxat infirmitatis excepta) nisi casus inopinatus, & multum damnosus incurreret, Definitorum & Capituli judicio relinquendus, & eorum quibus proprium impedimentum seu casum Capitulo & Definitoribus denuntiet supradictis. Qui verò nõ venerit, & se secundum modum legitime non excusaverit memoratum, post sequens Capitulum ad quod venire similiter teneatur, in claustrò Cluniacensi duorum mensium spatio

Capitulum generale quando, à quibus, & qualiter fieri debent.

assidue moram trahat. Mediatu autem Abbates & Priores, singulis annis semel ad Capitulum convenient in principalibus Abbatibus & Prioratibus, quibus subsunt itatuto tempore, prout visum fuerit expedire. Quod si non fecerint, in suis immediatè majoribus Abbatibus vel Prioratibus pœna simili puniantur.

Definitores quindecim Capituli generalis pro prima vice eligantur.

§. 4. Circa verò electionem Definitorum Capituli generalis Cluniacensis celebrandi, ordinamus ut dilecti filii nostri Marthæus tit. S. Laurentii in Damaso, & H. tit. S. Sabinz presbyt. Card. ac Abbas Mauziacensis, & Magister Albertus Prior S. Lupi, de ipsius Ordinis Cluniacensis reformatione tractantes apud Sedem Apostolicam quindecim de Abbatibus, & Prioribus Cluniacensis Ordinis supradicti, eligant hac vice in Definitores primi Capituli reformationem hujusmodi subsequentes.

Forma eligendi Definitores in Capitulo generali.

§. 5. Qui quindecim sic ab ipsis electi, jurent in ipso primo futuro Capitulo generali, ad sancta Dei Evægelia corporaliter tacto libro, quod in definitionibus secundum Deum & B. Benedicti regulam & Apostolicæ Sedis statuta, sine omni personarum acceptione procedant, ac ipsi in principio sequentis Capituli, antequam tractatus Capituli aggrediantur ejusdem, jurent tactis sacrosanctis Evægeliis, & bona fide, sine acceptione personarum eligere quindecim Definitores de Abbatibus, & Prioribus. Si Abbates defuerint, nihilominus de Prioribus præfati Cluniacensis Ordinis viros probos, ac Deum timentes, ac zelum communis utilitatis habentes, & præfatio ejus hujusmodi juramento, viros tales postmodum eligant. Volumus autem, quod si illi Definitores in uno Capitulo fuerint, Capitulo immediatè sequenti definitores esse non possint: & hæc forma eligendi Definitores in posterum observetur. Si autem aliqui de Definitoribus Capituli præcedentis, ad quos spectat electio Definitorum, abesse contigerit, reliqui qui præsentibus fuerint, nihilominus ad ipsorum electionem procedere non omitant. Et qui à majori parte ipsorum eligentium nominati fuerint & electi, sine aliqua exceptione pro Definitoribus habeantur. Et hoc etiam in Definitoribus & Definitorum sententiis observetur. Diligentiam autem vel negligentiam Ordinis supradicti, annis singulis Definitores per suas patentes literas, ad moderatas Cluniacensis Ordinis expensas, significare summo Pontifici teneantur, quomodo regula S. Benedicti & præsentia in Ordine ipso servantur statuta.

Causa per Abbatem non definita, in Capitulo terminentur.

§. 6. Omnes verò causæ, quæ inter ejusdem Ordinis personas emerferint, & per Abbatem non fuerint terminatæ, delatæ ad Capitulum per Definitores statutos in Capitulo terminentur, & ea statuatur, quæ provenire ad correctionem, conservationem & restrictionem, non ad relaxationem Ordinis vel regulæ videbuntur.

Constitutiones Capituli generalis in primis observanda, & non immutanda sunt.

§. 7. Nec aliquis definita seu acta per Definitores Capituli generalis, possit vel audeat immutare, nisi in casu magnæ necessitatis & evidentis utilitatis, in quo potestas Abbati intelligitur relinquenda de consilio & assensu peritorum & discretorum duorum ex illis qui Domini Ordinis appellantur. Nec dispensare præsumat in pœnis, nisi contra aliquem sententia excommunicationis, suspensionis, vel interdicti ferretur, qui si paruerit, poterit per Abbatem Cluniacensem, aut alium, vel Priorem suum immediatè superiorem absolutionis beneficium obtinere: ita tamen quod sic absoluti culpa & satisfactio referatur, & appareat Definitoribus in primo tunc sequenti Capitulo generali. In aliis verò pœnis impositis à Definitoribus nullus dispense, nisi ex necessaria causa & rationabili, quam significari volumus sequenti Capitulo generali: & si Definitores non judicaverint eam esse legitimam, relaxantes seu dispensantes per ipsos Definitores pœna simili puniantur.

Ordinationes Capituli quando obligent ad mortalem censuram.

§. 8. Definitiones autem seu ordinationes Capituli generalis ad mortalem culpam non obligent, sed ad pœnam, nisi contra essentialia observantiarum regularis existant.

Et quoties per Prælatos tunc illa sunt.

§. 9. Omnes verò Abbates & Priores annis singulis ad Capitulum venientes, definitiones, si quæ factæ fuerint, in suo reditu habere procurent, in vigiliis quinque festorum præcipuorum, & visitationis tempore nihilominus recitandas, ut nullus prætextu ignorantie se valeat

excusare. Statuta verò præsentia in prima die mensis cujuslibet legantur, ne per ignorantiam negligantur.

§. 10. Statuimus insuper ut in Capitulo generali Cluniacensi more solito per Definitores ordinentur Visitatores discreti, ac Deum timetes per singulas Provincias, qui jurent ad sancta Dei Evægelia, corporaliter tacto libro quod visitationis Officiu exercebunt (prout eis fuerit possibile) secundum Deum, & B. Benedicti regulam, ac Sedis Apostolicæ, & Cluniacensis Ordinis instituta, & quæ per eos corrigi poterunt, corrigant secundum gratiam à Domino sibi datam. Ea verò quæ adeo gravia emerferint vel occurrerint, quæ per eos sufficienter non possint commodè corrigi, & quæ probata fuerint vel per famam deducta, in publicum referant corrigenda, & punienda per Definitores in Capitulo generali, cætera autè non nisi Abbati exponant, propter pericula vitanda. Statum quoque Abbatiarum & Prioratuum quantum ad spiritualia & temporalia, referre & exponere quoad Prælatos & subditos fideliter coram Definitoribus teneantur, sed caveat Visitatores, ne ea quæ invenerint in locis visitatis de Prælatibus vel subditis pandat quomodolibet seu revelat, nisi eo modo quo superius est expressum. Et Visitatores sic instituti, per Abbatem vel alium mutari non possunt, nisi ex causa rationabili & multum urgente & evidenti, & hoc de consilio & assensu dictorum Dominorum qui superius nominantur, sed causa ipsa in Visitatorum exprimat literis, & in sequenti Capitulo & coram Definitoribus exponatur. Quæ si non fuerit rationabilis judicata, mutans Definitorum arbitrio puniatur. Nec dicti Visitatores à personis & locis quæ visitant, recipere quicquam, præter moderatas expensas victui necessarias, quoquo modo præsumant, excutientes manus suas ab omni munere, & cum quatuor tantum ratione Visitacionis, aut alias equitatis incedant.

Visitatores Capituli generalis Cluniacensis visitandi sunt.

§. 11. Statuimus insuper ut quolibet anno in Capitulo per Definitores, quatuor discretæ personæ ac Deum timentes, videlicet duo Abbates, & totidem Priores Clun. Ordinis eligantur, si Abbates præsentibus fuerint, alioquin loco Abbatum eligantur Priores ad visitandum Monasterium Clun. personam Abbatis & loca circumadjacentia. Qui terminato generali Capitulo, & licentiatibus Abbatibus & Prioribus ac aliis qui ad Capitulum convenerant, prius præfatio corporali juramento, suæ visitationis Officiu infra sex dies post terminatum Capitulum incipiant exequi: ne visitationem hujusmodi (quæ nullo modo debet omitti) contingat quomodolibet impediri. Qui de statu dicti Monasterii & locorum circumadjacentium in temporalibus & spiritualibus, & de Abbatibus persona diligenter inquirent, & ea quæ corrigenda invenerint, corrigere non omitant. Et ea verò quæ majori consilio indigent, referantur annis singulis ad Capitulum generale, ut Ecclesia Cluniac. in bono statu per visitationem hujusmodi perseveret. Et si Abbatibus exegerint demerita, quod tolerari non debeat, per visitatores moneatur, ut cedat, & liceat Visitatoribus & Conventui Clun. recipere hujusmodi cessionem. Quod si fortè Abbas sibi de cessionis remedio providere noluerit, quæ de ipso Visitatorum inquisitio comprehendet, ad Sedem Apostolicam referant.

Visitatores quatuor personarum Cluniacensis visitandi sunt.

§. 12. Adjicimus autem quod Abbas Cluniac. coram Visitatoribus de omnibus obligationibus per eundem, vel de ejus mandato factis, ac etiam de proventibus & expensis reddat explicitè rationem, & Visitatores prædicti hoc significare sequenti generali Capitulo, & deinde summo Pontifici annis singulis teneantur.

Abbas Cluniacensis loca Ordinis visitandi sunt.

§. 13. Quia vero propter defectum Abbatis remotas Provincias minime visitantis, & domos Ordinis existentes in eis spiritualiter & temporaliter malè tractantur, & aliquæ à subjectione Ordinis se subtrahere moliantur, præcipimus ut Abbas Clun. studeat sicut ei possibile fuerit Ordinem visitare, ac domos à Cluniacensis Ordinis subjectione subtractas proget cum Apostolicæ Sedis auxilio ad subjectionem ipsius revocari Ordinis vel reduci. Quod si dictus Abbas in ejusdem Ordinis visitatione, quam per se vel per alium facere debet, negligens fuerit vel remissus, cum Definitores corrigere teneatur. Qui etiam dum sui Ordinis loca visitat, sit temperatus & sobrius

fobrius in expensis, ita quod omnibus computatis summam decem librarum Turon. parvorum, diebus singulis in sumptibus non excedat. Et visitationis tempore, tam ipse quam sui excutiant ab omni munere manus suas, prout de acceptione munerum in statutis scilicet. Greg. Papæ IX. prædecessoris nostri noscitur contineri. Infra dictam autem summam idem Abbas se temperet secundum locorum exigentiam & facultatem ipsorum, & Definitores de mora seu spatio temporis ordinent, quo Abbas & Visitatores hujus sue visitationis Officium debeant terminare.

§. 14. Caterum quia ex mala ordinatione Prioratum & obedientiarum, vel frequenti mutatione Priorum, multa evenisse detrimenta noscuntur, districtè præcipimus ut Prioratus, Decanatus & omnes aliæ administrationes gratis conferantur, & absque venalitate & aliqua pactione. Nec Cluniacensis, aut alii Abbates, aut Priores Cluniac. Ordinis de prioratibus audeant aut possint facere Decanatus: nec de decanatibus in quibus Decanatus curam animarum habet, & Monachi sunt & esse consueverunt, possint facere grangias, ita quod nec à Monacho, nec à seculari persona pro aliquo pretio conducatur, & ubi factum est, vel acceptatum contrarium, per Definitores in statum pristinum & antiquum reducat. Et Prioratus & Decanatus hujusmodi non nisi sacerdotibus dicti Ordinis Monachis committantur. Hæc autem nonolum ad illas grangias, seu administrationes extendi, quæ curam animarum non habent, & laicis consuevere committit. Si quis autem propter hæc aliquid dedisse vel recepisse convictus extiterit, nunquam in Ordine Cluniac. dignitatem habeat, vel honorem. Et si adversus aliquem super hoc apud Visitatores, vel Definitores vehementer præsumptio, ipsum per eos à prioratu, vel administratione sic obtenta volumus amoveri. Et si quis humana consilii potentia, per interventum secularium personarum committi sibi obedientiam, vel prioratum poposcerit, nunquam illum obtineat, sed nec alium infra annum.

§. 15. Nec personis illegitimè natis prioratus & decanatus curam animarum habentes in Ordine ipso ullatenus conferantur: & si secus factum fuerit, id per Definitores decrevimus revocandum.

§. 16. Conventuales quoque Priores quandiu in spiritualibus & temporalibus bene administraverint, non nisi ex certis causis debent amoveri, videlicet si dilapidatores, vel inobediètes, aut rebelles, seu infames, vel incontinentes extiterint, seu alio gravi crimine irretiti, sive ad majorem dignitatem fuerint promovendi, quod etiam de minoribus Prioribus volumus observari.

§. 17. In destitutione verò Abbatum & Priorum Conventualium, videlicet octo Monachorum, & supradicti modus & forma ferventur. Videlicet quod si Visitatores Abbatem vel Priorem criminofum, aut infamè invenerint, Patri Abbati referre procurent, qui de consilio sex Abbatum vel Priorum propinquorum ejusdem Ordinis, talem admoneat, vel suspèdat, ipseque sic admonitus vel suspèsus inclinet humiliter, nec appellet. Nihilominus autem Visitatores, admonitiones & suspèssiones hujusmodi, & earum causas Capitulo referant generali. Et Definitores super hoc ordinent & definiant secundum quod eis justè, ac secundum Deum videbitur expedire. Et quidem ut huic morbo plenum adhibeatur remedium, prout infra duximus providendum, videlicet quod singulis annis in generali Capitulo Definitores scribant & retineant nomina singulorum Abbatum & Priorum, qui tunc in eodem fuerint congregati. In sequenti Capitulo lectis eorū nominibus, in quibus Ecclesiis sive Abbatibus vel Prioribus mutati sint, & mutationis causam diligenter attendant, & tunc excessus mutantium, si sine justa causa mutaverint, & mutatores hujusmodi puniant & emendent, secundum qualitatem excessuum eorundem. Vetum quia Monachi nonnunquam Abbatum vel Priorum suorum delicta revelare formidant, ne ad ignotas & remotas Provincias quasi in exilium relegentur, huic morbo sic duximus providendum, quod videlicet Visitatores cū accesserint ad Monasteria visitanda, diligenter inquirant si quis Monasterio illo anno, cui Officium visitationis impendunt, & propter quam causam emissus

fuerit, Et si causa regularis extiterit, approbetur, alioquin revocetur Monachus, & qui cum emissit, Visitatorum arbitrio puniatur. Si quis autem fuerit ab Abbacia vel Prioratu sua culpa remotus, ad aliud Monasterium, in quo dignè desinat quod commisit, superioris providentia transmittatur. Et si fortè propter senectutis defectum aut aliam causam honestè spontaneus cesserit, revertatur ad claustrum, illo sibi quod eligere maluerit deputato, nullusque literas confirmationis habeat, quod à suo Prioratu, vel obedientia non debeat amoveri.

§. 18. Ad institutionem verò Prioris Conventualis abque duorum Priorum Conventualium consilio minime procedatur. Abbates autem & Priores circa temporalia & spiritualia negligentes, per definitores graviter puniantur, & tales præficiantur qui scient & possint præesse pariter & prodesse, ac jura commissorum sibi Prioratum observare. Circa personarum verò dicti Ordinis promotionè, sic provida & æqua ordinatione censemus, quod Abbas Clun. in arduis & gravibus negotiis uti debeat consilio sapientum, & dicti Ordinis seniorum. Et in promovendo personas Ordinis, & conferendo beneficia, non sequatur carnalem affectum: sed habendo Deum præ oculis, imitetur in omnibus legem Dei. Et quod dictum est de Abbate Clun. idem per alios Abbates & Priores Ordinis decrevimus observandum. Et quia denuntiatum est nobis, quod rarè aut nunquam de Claustrum Clun. aliquis vel aliquid ad regimen Prioratum Cluniacensis Ordinis assumuntur: Statuimus quod non tam de claustralibus quam de aliis, sine personarum acceptione, personæ idoneæ ad ipsorum Prioratum regimen assumantur, cum per tales, qui sunt in Monasterio enutriti, magis in Religione Ordo possit & debeat informari.

§. 19. Adhuc districtius inhiemus, ne quis plures Prioratus, vel Prioratum cum Abbacia ejusdem Ordinis vel alterius habere præsumat. Nec Abbas Cluniacensis, vel aliquis alius Abbas vel Prior ejusdem Ordinis, aliquem de subiectis sibi Prioratibus ad manus suas retineat: sed singulis Prioratibus Priores singuli deputentur.

§. 20. Nec aliquis qui Cluniacensis Ordinis non fuerit professus, habeat ejusdem Ordinis Prioratum. Nec aliquis Prioratus vel Decanatus Cluniacensis Ordinis, cui annexa est cura animarum, vacet ultra sex menses, sed infra hujusmodi tempus Abbas Cluniacensis, cæterique Abbates & Priores qui habent Prioratus & hujusmodi decanatus subiectos eis, debeant providere. Aliter provisio Prioratum, & Decanatum eorundem, Abbati Cluniacensi nullo medio subiectorum, intelligatur ad Sedem Apostolicam devoluta. Prioratum verò & decanatum aliorum provisio ad suos immediatè superiores devolvatur omnino, nec Prioratus vel decanatus cum cura personarum secularibus, Clericis vel Monachis alterius Ordinis, laicis, Prælati, seu subditis aliquatenus conferantur: & ubi contrarium attentatum esse dignoscitur, Definitorum arbitrio revocetur. Circa verò illius Prioratus, qui alienati, & permutati esse dicuntur absque Sedis memoratæ licentia, præcipimus ut quod per Abbatem super illis actum est, penitus revocetur, & Abbas ad revocationem hujusmodi faciendam quamprimum commodè poterit, exhibeat se vigilem, sollicitum & etiam studiosum: ita quod ad clerum divinum & solitum Monachorum numerum ac subjectionem dicti Ordinis reducantur.

§. 21. Nec in Prioratu aliquo unus solus Monachus commoretur, sed ei qui solus est, unus vel plures socii Monachi adjungantur, si loci suppetant facultates. Alioquin Monachus revocetur ad claustrum, proviso quod in eo divina celebrentur honestè.

§. 22. Circa qualitatem autem ciborum, & potus scrutari præcipimus, ut omnes Monachi in uno reficiantur refectorio, de eodem potu & pane, eademque coquina: nisi fortè aliquem ipsorum comedere cum Abbate vel Priore, seu in infirmaria contingat. Abbas autem cū fratribus in refectorio comedat, nisi propter hospites mutet locum. In infirmaria verò nullus comedat, nisi propter infirmitatem vel debilitatem illuc fuerit destinatus.

§. 23. Circa esum verò carniarum licentiam relinquimus dispensationi Abbatis, secundum indulgentiam Clementinæ. Caveat tamen Abbas ne super hoc

Institutio Priorum Conventualium qualiter fiat.

Pluralitas beneficiorum interdictum.

Nullus nisi Clun. Ordinis Religiosus in Clun. Ordine beneficium habere debet.

In uno Prioratu unus Monachus manere non debet.

Refectio Monachorum sit uniformis.

Esu carniarum relinquatur arbitrio Abbatis.

fit nimis ad dispensandum facilis, vel laxet nimium manus suas.

Habitus honestus profectus

§. 24. Illud quoque precipitum observari, ut Monachi sicut in claustris, ita foris se habeant: nec incedant sine cuculla & flocco, vel sine cuculla & cappa regulari & honesta, nec nimium sumptuosa. Nec equitet Abbas aliquis vel Prior sine postella & sella regulari, quae tamen sumptuosa nimium non existat. Nec aliquis Monachus equitet sine corrigiatis calcibus, nisi in longo itinere constitutus: sed contra imbres & pluvias, frigus, & aestus, capellis filtreis possint uti. Nec quisquam in quovis loco, tunicis vel coopertoriis de bruveto, aut pellibus silvaticis, seu camisis, aut linteaminibus lineis uti praesumat: nec deferat vestes scillas ante & retro. Nec aliquis claustralis habere propriam cappam pluvialem, atque equitaturam sibi deputatam attentet.

Equitaturam superfluitas submovetur.

§. 25. Circa equitaturas enim & familiam, omnem superfluitatem amputare volentes, mandamus ut Abbas Cluniac. sexdecim equitaturis contentus existat: & alii Abbates ejusdem Ordinis, ac Prior de charitate octo: Prior S. Martini sex: Priores alii Conventuales tribus, vel quatuor: & ceteri minores duabus ejectionibus sint contenti. Abbates quoque & Priores dicti Ordinis servientes honestos habeant, nec nimis comptos: qui & vestes decentes deferant, non nimium curiosas.

Contrahendi & rationis redenda mandantur.

§. 26. Quia vero ad desolationem domorum plurimum operatur laxa potestas debita contrahendi, & quod ratio non redditur de debitis vel receptis, praecipimus ut singuli Abbates & Priores de consilio fratrum & familiae quibus praesunt, cum testimonio bonorum virorum qui ad locum pertinent, cum contrahendum vel innovandum est mutuum, ita faciant diligenter, ut omnibus liqueat quanta summa, quibus conditionibus, & quibus terminis debeat, & in quos usus contractum mutuum sit convertum. Et ut status domorum certior habeatur, statuimus ut in Monasterio Cluniac. & aliis Abbatibus & Prioratibus Clun. Ordini subiectos Prioratus habentibus, fiant registra, in quibus scribatur quot Monachi in qualibet domo, juxta ipsius domus facultates, possint & debeant commorari, & institutio Abbatum & Priorum scribatur in eisdem registris, & in quo statu institutus recipiet Abbatiam seu Prioratum. Et si eam in bono statu receperit, & ipse in malo posuit, bona ejus debitis obligando, vel ad vitam, vel perpetuo alienando, absque causa rationabili, per Definidores approbata post factum, vel ante, si per relationem fidelium Visitatorum convictus fuerit de praedictis, absque alia juris solemnitate per Definidores Abbatia sua vel Prioratu privetur. Dicta vero registra ponantur & conserventur in arca communi, ubi commune sigillum consuevit pro tempore custodiri. Adjiciamus etiam, ut nulla litera sigilletur sigillo conventus Clun. vel alterius ejusdem Ordinis, nisi in Capitulo coram conventu in vulgari & Latino prius lecta fuerit: & tunc sigilletur. Et postquam sigillata fuerit, si patens fuerit, iterum modo praedicto in Capitulo coram omnibus relegatur. Quo facto ponatur tenor literae in registro, quod registrum servetur in arca eadem, in qua ut praemittitur, servatur commune sigillum. Et si litera data fuerit de debito contrahendo, cancelletur litera in registro: & a creditoribus repetatur: & habita vel recuperata in libro cancelletur. Singuli autem officiales coram Abbate vel Priore (si non est ibi Abbas) & coram senioribus duobus singulis mensibus de suis officiis rationem, & de omnibus receptis & expensis, computationem fideliter faciant. Abbas etiam Clun. & ceteri Abbates & Priores, quater in anno statum suae domus in suo Capitulo, & coram Visitatoribus cum venerint, plenè declarent. Nullus quoque Abbas, vel Prior, grangiam, pensionem, vel praebendam monachalem secularibus personis concedere, seu possessionem aliquam, venditionis, seu alio aliquo titulo alienare, absque Patris Prioris, aut Patris Prioris & Conventus sui consilio & consensu praesumat.

Pena Monachis propriariis infligenda.

§. 27. Pena insuper Monachis propriariis infligatur, videlicet ut per annum ad statum novum redigantur: & infra dictum annum assidue coram Conventu comedant in terra sedentes, & in depositarios, si Monachis propriariis deposita restituerint, quae sunt suis Mona-

stetis resignanda, monitione praemissa, excommunicationis sententia promulgetur.

§. 28. Ad haec, quoniam Abbas Clun. necnon Abbates & Priores ejusdem Ordinis, Prioratus sibi subiectos exactionibus & extorsionibus consueverunt adeo aggravare, quod in eisdem Prioratibus antiquus & conluctus Monachorum numerus est nimium diminutus, nos id de cetero fieri sub attestazione divini iudicii prohibemus, injungentes dicto Abbati Clun. & aliis Abbatibus & Prioribus ejusdem Ordinis in virtute sanctae obedientiae, ut deinceps novos census subiectis sibi Prioratibus vel Decanatibus non imponant absque licentia Sedis Apostolicae speciali: cum liqueat Prioratus ipsos non ad destructionem, sed ad conservationem Ordinis, & correctionem sibi esse subiectos, & eisdem Prioratibus pro sustentatione Monachorum inibi domino famulantium possessiones pia devotione fidelium fuisse concessas.

Exactionibus & extorsionibus

§. 29. Circa ordinationem vero bonorum Prioratum vacantium praecipimus, ut in Prioratibus dicti Ordinis per mortem aut per amotionem Priorum vacantibus, Abbas Clun. palefredum, cappam, & breviarium Prioris praemortui (secundum antiquam consuetudinem) habeat, & deductis debitis (si qua sint) ante omnia, & solutis Monachis etiam ibidem commorantibus, & Priori futuro, ac familiae domus pro se & necessitatibus suis, usque ad fructus novos prius congrua sustentatione dimissa, relictis etiam ad excolendum possessiones necessariis, ad refectionem domorum (si necesse fuerit) de residuis mobilibus possit recipere quartam partem. Praecipimus etiam dicto Abbati, ut nova vel falsa praefatis Prioratibus non imponat, nec Abbas pro Prioratum vel talium beneficiorum collatione aliquid recipere possit: cum hoc non careat vitio simoniae. Animalia etiam domus (praeter dictum palefredum) decernimus, quod nullatenus possit recipere vel habere. Insuper si aliquis prior nolens praeselle, sed magis in claustris Domino deservire, renuntiaverit Prioratu, hoc idem praecipimus observari. Si autem aliquis Prior ejusdem Ordinis mutatus fuerit, vel translatus alibi praeficiatur, ordinamus & decernimus quod tunc nihil possit dictus Abbas recipere, ne propter vacationem unius Prioratus, in fraudem plures vacare faciat, ut bona omnia secum portet. Quod autem de Abbate Cluniacensi statuimus, de aliis Abbatibus & Prioribus Cluniac. Ordinis, praecipimus & decernimus observari. In dictis vero Prioratibus vacantibus, nullus nisi prius institutus (cui committitur Prioratus) officiales, administrantes, vel ministratores amoveat, nisi de ipsorum administratione mala constaret, vel etiam apparet, vel non extiterit bonae vitae. Statuimus insuper ut nullus Abbas, vel Prior det, seu concedat literas suas alicui clerico, vel laico, super ipsius receptione futura in Monachum vel convertum, in aliqua Abbatia seu Prioratu sibi subiecto.

Bona vacantium Prioratum

§. 30. Ceterum quia Ordo videtur grave profitentium jugum imponere, districtius inhibemus, ne ante quintumdecimum annum aetatis completum ad Monachalem professionem puer aliquis admittatur, mulieribus ingressu claustris, vel chori interdicto.

Nonnulli ante

§. 31. Statuimus praeterea, quod Abbas Cluniacensis nullum ex causis legitimis pro utilitate Ordinis, vel Abbatiarum, vel Prioratum appellentem, excommunicare, vel incarcerare seu detinere praesumat. Quod si contrarium factum fuerit, excommunicans, incarcerans, vel detinens poenam suspensionis merito poterit formidare.

Insuper

§. 32. Inhibemus tamen, ne Monachi passim & pro causis levibus contra suos superiores appellent.

Levis & pro causis

§. 33. Et cum secundum Evangelicam veritatem, qui mandata Dei propter traditiones transgrediuntur humanas, a domino arguantur: arctissime interdicimus, ne propter nostras traditiones vel constitutiones, regularia B. Benedicti statuta aliquatenus omittantur.

Evangelicam veritatem

§. 34. Ut igitur hujusmodi mandatum lucerna sit vobis, lex, lux, via vitae, increpatio disciplinae, universitatem vestram monemus, & hortamur attentè, per Apostolica vobis scripta in virtute sanctae obedientiae districtè praecipiendo mandantes, quatenus mentes vestras & animos, tanquam devotionis obedientiae filii, ad pacem & quietem

Hac

tem vestram sollicitè dirigentes, præscripta statuta studetis inuolubiliter obseruare: ut ad frugem melioris vitæ conuersi, ascensionibus in corde dispositis, de gratia in gratiam, & de virtute proficientes salubriter in virtutem, bonus in omni loco efficiamini odor Christi: Nosque in vestris meritis delectari, & ad profectus vestros meritò intendere valeamus.

Dat. Reata, 2. Idus Sept. Pont. nostri anno 2.

Hospitale Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, cum omnibus ejus membris & bonis atque personis, sub protectione Sedis Apostolicæ suscipitur, & subiectio Hospitalis S. Spiritus in Monte Pefulano, Hospitali prædicto approbatur.

Alia loca d. Hospitalis vide enantiata in const. edita (& à me nisi minus necessaria prætermissa) à Bonifac. VIII. sub die 28. Julii 1295.

De institutione autem Hospitalis vide supra in const. 7. Innoc. III. ubi notavi.

NICOLAUS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei: Dilectis filiis Magistro Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, ac illius fratribus, tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis.

Inter opera pietatis, &c. Omittitur restitutum hujus proemii, quia est idem cum proemio bullæ Innoc. III. quæ est sup. Hæc igitur attendentes Hospitale nostrum apud S. Mariam in Saxia, locum satis idoneum ad Hospitalitatis officium exercendū, elemosynis Ecclesiæ Romanæ solemniter constructum, in quo reficiuntur & recipiuntur pauperes, & infirmi, & exhibentur alia opera pietatis, ad exemplar scilicet. rec. Innocentii III. Honorii, Gregorii, Alexandri, Clementis IV. Gregorii X. & Nicolai III. prædecessorum nostrorum Rom. Pontif. sub B. Petri & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti privilegio communimus. Statuentes ut Regularis Ordo, qui secundum Deum in institutione Fratrum Hospitalis S. Spiritus ibidem institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuolubiliter obseruetur.

§. 1. Propterea quæcumque possessiones, quæcumque bona quæ idem hospitale in præsentiarum iustè & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, præstante Domino, poterit adipisci, firma vobis & vestris successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriè duximus exprimenda vocabulis.

§. 2. Locum ipsum in quo præfatum hospitale situm est, cum omnibus pertinentiis suis, domos, vineas, hortos, annuos redditus denariorum, & quicquid juris habetis in Urbe, & in territorio & districtu Urbis. Grangiam de Valleculla cum pertinentiis suis: de Brain, de Malliana, de Pecuritia: de Pauli, de Murasuri: de Campagnano, & de Cæsano grangias, cum domibus, terris, vineis, sylvis, pratis, pascuis, possessionibus cultis & incultis, aquarum decursibus, & omnibus pertinentiis suis, & Casale novum juxta flumen, cum terris, pratis, possessionibus.

§. 3. In regno Sicilia, Ecclesiam de Diano, & Ecclesiam S. Laurentii extra Dianum: S. Mariæ de campo Diamese: S. Quirici, & S. Spiritus de Claromonte Ecclesias, cum pertinentiis earundem. Apud Castrum Corilionis, domum S. Spiritus cum pertinentiis suis. In diocesi Caputaquensium Ecclesiam SS. Apostolorum Philippi & Jacobi cum pertinentiis suis. In civitate Marfici hospitale S. Spiritus, & hospitale S. Spiritus quod habetis in civitate Troiana, & hospitale S. Spiritus, quod habetis in civitate Alculi, domos, terras, anneta, jardinos, & quicquid juris habetis in territorio Genetan. Hospitale novum quod habetis in civitate Aquilæ, cum terris, possessionibus, & omnibus pertinentiis suis. Hospitale S. Spiritus de Adria, cum Ecclesia S. Claudii, cum domibus, terris, vineis, pratis, possessionibus, redditibus, & omnibus pertinentiis suis, in usum Brachie, & flumina Gomani. In civitate Theatin. hospitale S. Spiritus. Et hospitale S. Spiritus in Piscaria. Et hospi-

itale S. Spiritus, quod habetis in civitate Pennen. cum terris, domibus, possessionibus, redditibus, & omnibus pertinentiis suis, & quicquid juris in eodem regno hospitale nostrum obtinere noscitur.

§. 4. In Campania & maritima, in Civitate Anagnin. Hospitale S. Trinitatis, cum domibus, terris, possessionibus, ac omnibus pertinentiis suis. Casale Ursinum quod habetis in civitate Anagnin. cum pertinentiis suis, & Ecclesiam S. Agidii de Rapello, cum domibus, vineis, terris, sylvis, possessionibus, & omnibus pertinentiis earundem. De Monte Fortino, de Velletero, & Cora, Grangias, cum domibus, terris, vineis, & omnibus pertinentiis earundem, domos, terras, vineas, redditus, possessiones, & quicquid juris habetis in Felentin. ac Alatin. & Terracin. civitate & diocesi earundem, domos, terras, vineas, prata, pascua, nemora, molendina, cum aquarum decursibus, & quicquid juris habetis in castro & territorio Nymphæ in civitate Tiburtin. cum domibus, terris, vineis, pratis, possessionibus, ac omnibus pertinentiis suis. In diocesi Nepefin. Ecclesiam S. Tolomæi cum terris, possessionibus, cum omnibus pertinentiis suis, & etiam quicquid juris in civitate & diocesi Nepefina hospitale nostrum noscitur obtinere. In civitate & diocesi Sutrin. castrum sanctæ Pupæ, cum Ecclesia S. Mariæ ad portam in dicto castro, terris, possessionibus, molendinis, aquarum decursibus, ac omnibus aliis juribus & pertinentiis. & append. suis: necnon jurisdictionem temporalem, & quicquid juris habetis ibidem. Oratorium S. Mariæ de Flore cum omnibus pertinentiis suis. Medietatem Castellum in de Gemita, cum terris, sylvis, possessionibus, & aliis ad dictam medietatem spectant. necnon alias possessiones, terras, & redditus, & quicquid juris in Civitate, & diocesi Sutrin. hospitale nostrum noscitur obtinere.

§. 5. In Tuscia, hospitale S. Spiritus de Castro Casali, cum terris, possessionibus, & omnibus pertinentiis. Hospitale S. Spiritus quod habetis apud S. Quiricum, cum terris, vineis, possessionibus & omnibus juribus & pertinentiis suis. Hospitale S. Spiritus de Florentina, cum domibus, terris, vineis, possessionibus, & omnibus juribus & pertinentiis suis.

§. 6. In Civitate Viterbien. domos, terras, vineas, prata, hortos, & quicquid juris habetis ibidem. In castro Vitelle Placentin. cum turri sibi inuncta, & aliis domibus, terris, vineis, pratis, hortis, & omnibus pertinentiis earundem. Ecclesiam S. Leonardi de Ponte Grandinato cum pertinentiis suis, & molendinum cum aquarum decursibus, terras, vineas, possessiones. Et quicquid juris habetis apud Gallefium, & in ejus territorio obtinetis, terras, vineas, possessiones. Et quicquid juris habetis in civitate & diocesi Narnien. medietatem castri Tramise, & partem quam habetis in castro Turricole, cum domibus, terris, vineis, sylvis, possessionibus, homagiis, aquarum decursibus, & omnibus juribus & pertinentiis ad eandem partem & medietatem spectant. ad Ecclesiam S. Blasii Hortan. cum terris, domibus, possessionibus, & omnibus pertinentiis suis. Castrum Pontani, cum terris, vineis, sylvis, homagiis, aquarum decursibus, & omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Leonardi de Septemunis in stratu, cum domibus, terris, vineis, possessionibus, sylvis, & omnibus pertinentiis suis. S. Andreæ de Castro Porchani, cum terris, vineis, sylvis, homagiis, aquarum decursibus, & omnibus pertinentiis suis: domos, terras, possessiones, & quicquid juris apud Fulginaten. obtinetis.

§. 7. In Marchia Anconitan. Hospitale S. Spiritus de Alculo, cum domibus, terris, vineis, possessionibus, ac omnibus pertinentiis suis. Castrum Offidæ, Ecclesiam S. Jacobi, & Ecclesiam S. Martini, cum domibus, terris, vineis, possessionibus, & omnibus juribus & pertinentiis suis.

§. 8. In Patriarchatu Aquileien. Hospitale S. Spiritus, & Ecclesiam S. Mariæ de Collibus Clemonæ, cum domibus, terris, vineis, possessionibus & omnibus pertinentiis suis.

§. 9. In Burgundia, hospitale S. Spiritus de Divionæ cum pertinentiis suis, de Dola, de Tornodoro, de Barro, de S. Severa hospitalia, cum terris, possessionibus, & omnibus pertinentiis earundem, de Bisuntio, de Novosoro,

In Campania.

In Tuscia.

In Patrimonio.

In Marchia Anconitana.

In Patriarchatu.

In Burgundia.

Tuscia.

A. 3.

IV.

A. D.

iam.

enantiata

in Ho-

spiti-

alis Spi-

ritus Sa-

lxia de

Urbe.

Urbe &

territo-

regno Si-

In Marchia

Anconitana.

In Patriarchatu.

In Burgundia.

noſter ſalutem humani generis in Terra Sancta dignatus eſt miſericorditer operari, oculos in vobis hominis interioris illuſtret, quod accendatur ut ignis ad ſubueniendum Terræ illius neceſſitatibus, zelus veſter cõcaleſcat, corda inflammantur, affectus & effectum prompta operis proſecutio ſubſecuta commendent. Cujus etenim peccatoris etiam lapidei quancumque duriciem nõ emolliat conſiderata illius humanationis humilitas, in qua Dei filius factus homo, exinanivit ſemetipſum, formam ſervi accipiens, in ſimilitudine hominum factus, & habitus inventus ut homo? Cujus viſcera non inflānet charitatis ardore pia conſideratio illius humilitatis extrema, in qua ipſe factus eſt obediens uſque ad mortem, ad exprobrantium opprobria, velut agnus coram tendente ſe verè mitis obmutuit, & ſicut ovīs ad occiſionem deductus, propter contumelias & terrores, poſt ſpinas & ſputa, poſt flagella varia, innocens eſt ſine cauſa damnatus, ac demum ſaturatus opprobriis, clavis affixus, aceto & felle potatus in crucis patibulo, tam diræ mortis ſubiit paſſionem, myſterium noſtræ Redemptionis conſummans poſt traditum etiam ſpiritum lanceæ illuſione cõſollus. Hæc filii, & innumerabilia largitatis divinæ chariſmata in Terra prædicta ipſi humano impẽſa generi, ab eodem Redemptore piſſimo, ſi frequenter intra clauſtra peccatoris attenta meditatione revoluitis, ſi qua decet attentione penſatis, quis veſtrum non ſervebit intus, foris ebulliet, exclamabit & dicet: Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? & non expectato monitoris, vel ſollicitatoris officio, ſubjunget ultroneus: Calicem ſalutaris accipiam, & nomen Domini invocabo.

§. 1. Quis ſine acutiſſimi doloris aculeis conſiderare poteſt, non ſolum veneranda & piſſima loca illa, in quorum altero oriens ex alto pro nobis naſci dignatus eſt humiliter, in reliquo mori crudeliter non expavit, ſeu etiam totam quali jam terram eandem, quam ipſe idem ſua illuſtravit corporali præſentia, miraculis clarificavit immenſis, & tandem effuſione ſui pretioſi ſanguinis in noſtræ ſalutis effuſi pretium conſecravit, occupata per nefandiſſimos Saracenos, ipſorum immunditia polluit, fœdiſſima eorum habitatione fœdari? Quis abſque amaritudine ſumma commemoret tot Chriſtianorum caſtra, Civitates, & alia loca ſolemnia deſtructa penitus, ad nihilumque redacta, & eorum incolæ eorũdem Saracenoꝝum immanitate peremptos? Proh dolor, quis novitatis (quam deplorare libet potius, quam narrare) ſolers cenſor, & discriminum quæ comminari videtur, diſcuſſor attentus, per noctem & diem, quaſi torrentem lachrymas non deducat? Cujus pupilla tacebit? cuius peccatoris penetrabile continebit ſuſpiria, vel ſingultuum frequentiam non erumpet, lugubri contemplatione recensens, quod quantumcumque Mater Eccleſiæ caſum eundem prævenire ſtuderit, incolis illarum partium in galeis, bellatorum multitudine, ac ſubventione pecuniaria, juxta perſuaſam ab eis denuntiaræ neceſſitatis exigentiam, & oblatæ ſuper hoc petitionis inſtantiam ſuccurrendo, nihilominus tamen Civitas Acaone ſic ejuſdem matris Eccleſiæ ſtudio commutata * quadraginta & quatuor diebus arctiſſima Babylonicæ potentie obſidione circumdata, terribilibus machinis die nocteque vexata, impedita crebris & diris inſultibus, membris etiam ipſius per cuniculos arietatis occultos, quadragelimo quarto die, obſidentium viribus (Dei permiſſione admirabili & ſtupenda) ſuccubuit, capta per eos, & igni expolita, Chriſticolis inibi exiſtentibus caſis innumeris, & cæteris qui habere nequiverunt ad maritima vaſa recurſum, in captivitatem abductis, ut per jugum barbaricæ ſervitutis horribile, diſpendiis civilis mortis addictis, naturali etiam diutius moriantur. Et deinde Tirenſis Civitatis deditione * ſecuta.

§. 2. Quis igitur de cætero marcebit otio, quis non exurget, quis ad recuperationem Terræ prædictæ non promptus exiliet, quis tardabit? quem non pudebit ingratiſſimæ argui, quin potius quaſi de infidelitate notari, ſi Creatori proprio, tam benefico Domino ad redemptionem Terræ illius, quam ipſa Sacra Scriptura teſtatur omnium cariorem, qua poteſt promptitudine non aſſiſtat, cum etiam ſecundum Juris humani cenſuram ſubdi-

tos ſuis Dominis, & ad tuenda, quæ poſſident, & ad recuperanda injuſtè ſubtracta, debitum fidelitatis adſtringat? Quis tot fidei orthodoxæ cultoribus tam ſanctiter trucidatis, de tot calamitatibus captivorum, & aliis Chriſtianitatis opprobriis, nõ ex tota mente movebitur? non ſuſpiret non anxietur ad vindictam? Proſequebamur ſecundum Apoſtolum, omnes ſimus unum corpus in Chriſto, non immerito cum illis de quibus ſcriptum eſt, Percuſiſti eos, & non doluerunt; inſenſibilitatis arguitur quiſquis tantã hujus noſtri corporis mutilationem, prædictorum videlicet Chriſticolarum non ſentit excidium, & tam graviter non moeret. Accingimini ergo Chriſti fideles, & qui Chriſtiana religione cenſemini, vos Chriſtianos eſſe operis perſecutione * moſtrate. Accipite devotione, qua Rex, vivificæ Crucis ſignum, illud in conſiderationis veſtræ ſcrutiniũ deducetes, quod viris quantumcumque magnificis, quantumcumque dignitate præditis & virtute, ad gloriam maguam adſcribitur, ſi eis quovis in bello Dominorum inſignia gerere cõcedatur, ſub quibus contigit frequenter non ſine ſalutis æternæ diſcrimine, mors ſubire periculũ, ſub cujuſlibet ſpe remunerationis. Quanto igitur glorioſius, quanto ſecurius Regis Regum in ejus bello victorioſum geſtare vexillũ, ſalutiſerã videlicet Crucem, ſub qua devotione congrua puto corde ſuſcepta, conceptum proſequentibus, munditia continua, proſopitum mori eſt vitæ perennis initium; tranſitorie mortis ſinis, retributionis inſtitimabilis certitudo. Feſtinate itaque, feſtinate ad ſalutis veſtræ proſperare compenſum. Accendatur cujuſcumque vitilis animus, & conſultius attendentes, quod ſi forte labor major ex dictarum Civitatum captione proponitur, merces uberior ſubſequetur, cum ſicut ſcriptum eſt, ſecundum laborem accipiet unusquiſque mercedem. Corpora veſtra, & corda pariter ejuſdem vivificæ Crucis ſigno in d. Terræ ſæpè præſatum ſubſidium inſignite, nunc præcipue, dum ipſius Terræ ſubventio, multis & olim per Sedem Apoſtolicam exquiliſta vigiliis, multis laboribus & oneribus procurata, ſed diverſis & adverſis adventibus diutius impedita, divina ut ſupponit devota credulitas, proviſione dirigitur, & ad excipiendas Terræ ipſius anguſtias, eamque de impiorum manibus eruendam, efficaciter ſub ſpe divini numinis præparatur.

§. 3. Siquidẽ chariſſimus filius noſter Chriſtianiſſimus Princeps Everardus Angliæ Rex Illuſtris, poſt tractatus varios ſuper generali tuo paſſagio in ipſius Terræ ſubſidium faciundo, diverſorum Pontificum Romanorum temporibus habitos, noviffimè tanquam benedictionis filius noſtris beneplacitis acquivit, & ut poſt Chriſtum, juxta conſilium ejus eat, ſe ipſum abnegans ac tollens, ut eundem ſequatur Dominum, crucem ſuam, terminium, feſtum videlicet Nativitatis B. Joannis Baptiſtæ (quod erit An. Domini 1293) & ei ad tranſfretandum perſonaliter, necnon ad dictum generale paſſagiũ Crucelignatis, & Crucelignandis omnibus duximus præfigendum) humiliter acceptavit, ſemetipſum exponere, ſui Redemptoris obſequiis Terræ præſatæ perſonaliter ſubveniendõ diſpoſuit, negligens natalis ſoli dulcedinem, prætermittens Regni ſui terrarumque divitias, ſpernens delicias, & gloriam inibi dominandi. Non igitur cunctemini amplius prædicti glorioſi vexilli Dominici charactere inſignia mercantes, felici commercio perpetuam poſt deſunctionem corporis ex ignominia perpetuitatis comparatione, vix momentaneo labore quietem, & permutatione conſulta terrena pro cœleſtibus commutantes, tranſitoria pro manſuris, temporalia pro æternis.

§. 4. Cæterum licet ad excitandos veſtros animos in Terræ memoratæ ſuccurſum, ſufficere debeat ſolers attentio præmiſſorum, ut tamen ejuſdem Terræ negotium eo libertius, & eoque ſerventius proſequi ſtudeatis, quo potiorem fructum ex veſtris laboribus vos noveritis percepturos: Nos de Omnipotentis Dei miſericordia, & B. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, auctoritate conſiſi, & illa quam nobis licet indignis Deus ipſe ligandi & ſolvendi contulit, poteſtate, omnibus qui vexilli Dominici charactere inſigniti, perſonaliter propriis ſumptibus in prædictæ Terræ ſubſidium proſicili curaverint, plenam ſuorum peccaminum, de quibus veraciter fuerint

Alias por- ſecutioms.

Deſignatio Regis Angliæ pro Duce omnium Crucelignatorum proſicentium pro d. recuſatione.

Indulgentia pro d. Crucelignatis, vel auxilium aut ſubſidiũ ſubminiſtrantibus.

corde contriti, & ore confessi veniam indulgemus, & in retributione istorum salutis æternæ pollicemur augmentum. Eis autem, qui licet in alienis expensis, in propriis tamen illuc personis accesserint, & illis similiter, qui juxta qualitatem & facultatem suam, personas idoneas in expensis propriis destinabunt, quamvis personaliter ipsi non vadant, plenam suorum concedimus veniam peccatorum. Hujusmodi quoque remissionis & indulgentiæ volumus & concedimus esse participes, juxta quantitatem subsidii & devotionis affectum, eos qui licet non juxta qualitatem & facultatem suam, aliquem tamen, seu aliquas personas in subsidium dictæ Terræ propriis sumptibus destinabunt, vel de suis temporalibus bonis contribuent ad aliquas destinandas. Necnon omnes, qui ad subventionem ipsius Terræ, de bonis eisdem aliqua ministrabunt, prout singulis divina fuerit inspiratione suggestum, aut alias ad promotionem præmissi negotii consiliū & auxilium impenderit opportunum. Porro si forte aliquos eorum, qui cruce suscepta in jam dictam Terram Sanctam subsidium proficiscendi laborem subierint, post arripit iter hujusmodi ex hac luce migrare contigerit, ipsos nihilominus plenè percipere volumus Indulgentiam prælibatam. Personas quoque, familias & bona eorum, quos ad transfretandum personaliter, vel juxta quantitatem & facultatem suam, personas idoneas destinandi votum assumptæ jam Crucis adstringit, ex nunc, quos verò suscipiendæ Crucis de cætero votum obligabit ad idem, à die qua taliter Crucem assumpserint, sub B. Petri & nostra protectione suscipimus, statuente ut sub Diæcesanorum defensione suorum consistant. Quod si eos aliqui indebitè molestare præsumperint, per diæcesanos locorum, in quibus iidem molestatores fuerint, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescantur.

Indultū quod non trahatur extra diæcesim.

§. 5. Præterea, ipsis qui prædicto modo Crucem vel jam assumpserint, vel assument in posterum, indulgemus ut per Sedis Apostolicæ literas, vel Legatorum ejus (nisi forte illæ quæ ab eadem Sede obtentæ fuerint, plenam de indulto hujusmodi fecerint mentionem) extra suas diæceses non valeant conveniri, dummodo parati existant coram suis Ordinariis de se querelantibus respondere, quos per eosdem Ordinarios Ecclesiastica censura defendi, cessante appellationis obstaculo, volumus ab iis, qui eosdem contra Indultum hujusmodi præsumperint temerè molestare.

Usurarum relaxatio.

§. 6. Si qui verò ipsorum ad præstandas usuras juramento teneantur adstricti, creditores eorum per diæcesanos suos censura simili compellantur, ut juramentum hujusmodi penitus relaxantes, ab usura ulterius exactioe desistant. Si autem aliqui creditorum eos ex tunc ad solutionem coegerint usurarum, ipsos ad restitutionem ipsarum per eosdem diæcesanos simili volumus districtioe compelli. Judæos quoque ad remittendas ipsis usuras per sæcularera compelli præcipimus potestatem, & donec eas remiserint, ab omnibus Christi fidelibus, quibus hoc per suos diæcesanos denuntiatur extiterit, tam in mercimoniis, quam in aliis, sub excommunicationis pœna jubemus eis communionem omnimodam denegari.

Facultas petendi absolutionem ab excommunicationis sententia in certis casibus.

§. 7. Postremò, Crucesignatis & Crucesignandis eisdem volentes plenius providere, diæcesanis ipsorum, ac nonnullis aliis, absolvendi eos ab excommunicationis sententiis in variis casibus, de quibus secundum facti exigentiam putavimus expedire, necnon dispensandi cum Clericis, qui cum à Canone, vel homine latam sententiam incurrisserint, irregularitatis notam, immiscendo se divinis Officiis, contraxerunt, per has nostras literas plenam & liberam concedimus facultatem.

Dat. P. A. 4. die 1. Aug.

Dat. apud Urbem Veterem, Kal. Aug. Pont. nostri an. 4.

VI. Quod exhibeantur Ordini Fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, omnia legata quæ pro d. Redemptione, non tamen certis personis relinquuntur.

Hunc Ordinem à Greg. IX. institutum fuisse liquet ex ejus bulla n. 9. Devotionis, sup. lib. 1. ubi plenè notari.

NICOLAUS EPISCOPVS, Edictum
Servus Servorum Dei; Venerabili Fratri Episcopo Casertensi
Saragustan. Salutem & Apostolicam benedictionem.

EX parte dilectorum filiorum Magistri, Prioris, & Fratrum S. Mariæ Captivorum, Barchinonen. Ordinis S. Augustini, fuit nobis humiliter supplicatum, ut cum ipsi sua omnia quæ habent, reponant sollicito studio pro redemptione captivorum qui detinentur ab inimicis nominis Christiani, exhiberi eis, quæ pro redemptione captivorum hujusmodi, Christi fidelibus relinquuntur, per districtum aliquem mandarem.

§. 1. Nos itaque dignum reputantes, ut relicta hujusmodi exhibeantur Magistro, Priori, & Fratribus supradictis, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus pecuniam, terras, possessiones, & alia bona, quæ generaliter Christi fidelibus reliquuntur pro redemptione hujusmodi faciendâ, illis duntaxat exceptis, quæ certis & expressis personis in captivitate detentis, relicta vel dimissa esse noscuntur, Magistro, Priori, & Fratribus prædictis, per te vel per alium, aut alios facias exhiberi, detentores pecuniarum, terrarum, & bonorum prædictorum, ad exhibendum Magistro, Priori, & Fratribus præfatis, monitione præmissa, per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compellendo.

§. 2. Non obstante si aliquibus à Sede Apostolica fuerit indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, quæ de indulto hujusmodi plenam & expressam non fecerint mentionem, sive qualibet alia Indulgentia dictæ Sedis, cujuscumque tenoris existat, per quem effectus præsentium impediri valeat vel differri, & de qua ejusque toto tenore de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Dat. apud Urbem Veterem, Nonis Augusti, Pontific. nostri anno 4.

COELESTINUS V. PONTIF. CXCIV.
ANNO DOMINI MCCXCIV.

COelestinus V. Eremita, Petrus de Morone antea dictus, de Marsari Oppido Efernæ in Samnitibus, Patre Angelerio. Creatus Perusis Nonis Julii anno salutis 1294. Coronatus Aquilæ 4. Kal. Septemb. eodem anno. Sedit in Apostolica Sede menses 5. dies 5. Creavit Cardinales duodecim. Abdicavit in die S. Lucie Idibus Decembr. 1294. Obiit Anno Domini 1296. 14. Kal. Junii. Corpus in Templo sui Ordinis S. Antonii Ferentini ante Aram Maximam collocatum fuit.

Appro